

rowski, die honderd passen verder woonde, liet het schilderij zien, gaf bloed op, drong er bij zijn vriend op aan, het snel te verkoopen, zat transpireerend een oogenblik stil en snelde, alsof hij werd voortgejaagd, weg. In Januari ging hij met hooge koorts op den kleinen divan van zijn atelier liggen. Hij verzette er zich als een waanzinnige tegen, dat men een dokter wilde halen. Men haalde hem desniettemin en hij gaf opdracht, dat Modigliani onmiddellijk naar het naburige ziekenhuis moest worden gebracht. Toen men hem op de baar wegdroeg mompelde hij: „Italia! Care, care Italia!” Onderweg werd hij bewusteloos en kwam pas weer bij in een van de groote zalen van het Hopital de la Charité in de Rue Jacob. De koorts nam voortdurend toe. Hij sprak met opgewonden stem woorden, die over elkaar struikelden. Toen hij stierf, wierp zijn vriendin zich op het kouder wordende lichaam en weigerde, hem te verlaten. Toen men haar met geweld wegrukte, trok zij een groote lok uit haar blonde haar en legde die op de borst van haar dooden vriend. Den volgenden dag wierp zij zich, met het tweede kind onder het hart, uit een raam van de woning van haar ouders, die, omdat zij zich over haar dochter schaamden, weigerden, het lijk in hun huis te nemen. Modigliani en zijn vriendin werden afzonderlijk begraven. De begrafenis van Modigliani was plechtig. De lijkwagen was geheel bedekt met bloemen en kransen. Schilders, beeldhouwers, modellen, schrijvers, menschen van Montmartre en Montparnasse liepen achter de kist en vertelden elkaar verhalen uit het leven van den schilder.

Veel herinnert aan Aubrey Beardsley. Zijn geval schijnt zich te herhalen. Het doemt, in een dieperen zin, de laatste eeuw herhaaldelijk op. Het werk van beiden heeft den rijkdom van het epigonenschap. Men staat er verrast tegenover, als tegenover een geestrijke vondst. Hun vorm heeft de slagvaardigheid van een uitvinding en niet de overtuigingskracht van een gegroeiden vorm. Men neemt ze met de hersenen en als het ware schielijk, met een ruk, op en niet met geheel het ademhalende leven, dat met den toenemenden overvloed henzelf in een voortdurend grooteren omvang aangrijpt. Bij beiden manifesteert zich, hetgeen vermoeide scheppingsdrang in uren van koorts heeft gevonden. Het draagt een oogenblik, omdat het spanning heeft, maar het kan den vorm, die zoozeer overheerscht, niet op den duur voeden. Hun schepping heeft de pracht van bloemen, die haastig in broeikassen zijn opgeschoten, in den vroegen ochtend een zijden bloei beleven, die van schijnbare weelde getuigt en in de stijgende zon voor altijd verwelken. In hoeveel schilderijen is toch de koorts een heimelijk drijvende kracht! De koorts van verscheidene menschen is even verschillend als hun glimlach, als de beweging, waarmede zij cigaretten aansteken of vrouwenhaar streelen. Beardsley's werk vertoont een steile curve en is bovendien als op ijs gekoeld. Dat van Modigliani is op een bepaalde broeikasttemperatuur gehouden. De lijn van Beardsley is die van diamant op ijl glas. Volgt men